

Verksamhetsberättelse för år 2018

Medlemsmöten

Sällskapet har under året arrangerat fyra medlemsmöten, av vilka det första även var årsmöte för 2018. Samtliga möten har varit mycket välbesökta och har avslutats med social samvaro/mingel.

- 22 mars **Årsmötet 2018** hölls i Fernströmsalen på Biomediciskt Centrum/BMC i närvaro av 75 medlemmar. Efter årsmötesförhandlingarna berättade prof. em. Nils-Otto Sjöberg om sin bok *Sagan om ägget*. Nils-Otto Sjöberg har ägnat mer än femtio år åt att utforska livets början, fruktbarheten och födelsen. Berättelsen om ägget handlar även om äggets betydelse inom kulturhistorien, folkloristiken, religionen, gastronomin och konsthistorien.
- 3 maj **Medicinsk humaniora – ett nytt ämne i Lund** ägde rum i Grubbsalen på BMC, ca 60 medlemmar deltog. Katarina Bernhardsson, Sveriges första lektor i medicinsk humaniora, talade om vad som sker på universitetet och i Sverige inom detta relativt nya område, som funnits något längre i bl.a. USA och England. Tack vare framsynta donationer från bl.a. Birgit Rausing är ämnet särskilt långt kommet i Lund och är här ett växande ämne, som redan är väl förankrat inom läkarutbildningen. Om ämnets betydelse i läkaryrket berättade Åsa Wallin, som är ST-läkare och en av få doktorander inom inriktningen i Sverige.
- 19 september **Hur hittar en nattfjäril hem? Hur synsinnet och magnetsinnet styr flytten hos en australiensisk nattfjäril** var ämnet för medlemsmötet i Blå hallen i Ekologihuset, som var så gott som fylld. Prefekten Christer Löfstedt, professor i funktionell zoologi, inledde med en kort presentation av biologiska institutionen, varefter Eric Warrant, likaledes professor i funktionell zoologi, beskrev mysteriet med nattfjärilarna och deras märkliga orienteringsförmåga. Flyttfåglar är kända för sin otroliga förmåga att migrera många tusen kilometer från en specifik plats på jordklotet till en annan, och mestadels under natten. Under de senaste åren har forskare upptäckt att flyttfåglar styr resan i rätt riktning med hjälp av ett (fortfarande okänt) magnetsinne som utnyttjar jordens magnetfält som en kompass. Dessutom har de möjlighet att använda stjärnhimlen som extra kompass. Man har nu upptäckt en migrerande nattfjäril i Australien – den nattaktiva Bogong moth *Agrotis infusa* – som har precis samma förmåga, trots väldigt små ögon och en hjärna som är mindre än ett riskorn. Eric Warrant beskrev nattfjärilens naturhistoria, hur upptäckterna gjordes och vilka konsekvenser de får för att lösa sinnesbiologins sista stora gåta – var och hur i nervsystemet jordens magnetfält mäts.
- 14 november **Hur mår demokratin i Sverige – och i världen?** var en fråga som samlade ca 110 medlemmar i Edens hörsal. Professor Magnus Jerneck gav en kort presentation av Eden och statsvetenskapliga institutionen, innan professor Jan Teorell föreläste om tillståndet för demokratin i Sverige. Det är snart 100 år sedan Sverige, efter införandet av parlamentarism och allmän rösträtt, blev en demokrati. Samtidigt lever vi i en tid då demokratin för första gången sedan mellankrigstiden börjat hotas även i vår nära omvärld. Så hur mår egentligen 100-åringen? Fungerar den demokratiska processen såsom det var tänkt? Kan partierna balansera kraven på hård ideologisk strid under valrörelsen med konstruktiv samarbetsanda i Riksdagen? Föreläsningen sökte besvara dessa frågor genom att sätta in dagens svenska politiska landskap efter valet i ett internationellt såväl som historiskt perspektiv.

LUNDS UNIVERSITETSHISTORISKA SÄLLSKAP (LUHS)

Resa

Årets universitetshistoriska resa gjordes den 24–25 augusti med buss till Göteborg och samlade 39 deltagare. Rektor Eva Wiberg tog emot vid *Göteborgs universitet*, vars motto reflekterar dess utveckling ”Tradita innovare, innovare tradere/att förnya det överlämnade och lämna det nya vidare”. Universitetet grundades först 1954, efter att ha startat som högskola 1891. Prodekanus Henrik Hagberg tog emot på *Sahlgrenska akademien* och presenterade medicinska fakulteten, som bildades 2005 genom en sammanslagning av de tre fakulteterna, medicin, odontologi och vårdvetenskap. Grundvalen var Sahlgrenska sjukhuset, som inrättats genom en donation redan på 1770-talet. Besöket omfattade även *Chalmers tekniska högskola*, som presenterades av Claes Caldenby, professor em. i arkitekturens teori och historia. Chalmers grundades 1829 som en ”slöjdskola” genom en donation av direktören i Ostindiska kompaniet, William Chalmers och har sedan 1937 ställning som universitet.

Andra dagen ägnades en stadsrundtur i centrala Göteborg och besök i *Botaniska trädgården* under ledning av Sölve Kajanus. Trädgården invigdes 1923 i samband med jubileumsutställningen i Göteborg. Långt tidigare fanns här en trädgård anlagd på privat initiativ med tusentals träd av olika slag. Ett besök på Mellby konstmuseum hanns med under återfärden till Lund. Bussresan gav ytterligare nöje och kunskap genom korta presentationer av olika deltagare.

En god lunch intogs på Gunnebo slott, vackert beläget i Mölndal. Ett besök på Mellby konstmuseum hanns med under återfärden till Lund. Bussresan gav ytterligare nöje och kunskap genom korta presentationer i anslutning till våra besöksmål av olika deltagare. Uppskattad var också vår chaufför från Thells bussar med skicklig körning samtidigt med information och humoristiska kommentarer, som förgyllde resan.

Årsbok

Årsboken 2018 publicerades gemensamt av Sällskapet och Lunds universitet under hösten 2017 och ingick i 350-årsfirandet. Under titeln *En lundensisk litteraturhistoria*, skriver mer än hundra skribenter om 200 författare med anknytning till Lunds universitet under tiden från 1666 och framåt. Den presenterades redan under 2017 vid flera tillfällen av redaktörerna och några av författarna. Ca 200 ex av årsboken hämtades av medlemmar på Gamla Biskopshuset i december 2017, och ytterligare 90 ex lämnades ut på Stadsbibliotekets lundasamling vid två olika tillfällen. Före årsmötet och majmötet gavs även tillfälle att hämta årsboken. Styrelsemedlemmar har bidragit till att sänka de höga portokostnaderna genom att dela ut till medlemmar i sin omgivning.

Den 11 december lämnades årsboken 2019 *Lundensare – Universitetsöden under fyra århundraden* av Fredrik Tersmeden ut till ca 200 medlemmar på Gamla Biskopshuset. Ett bidrag till årsboken 2019 på 70 000 kronor erhöles efter ansökan från Sten K Johnsons Stiftelse.

Sällskapets pris

2018 års pris tilldelades jubileumskansliet tillsammans med ordförande i jubileumskommittén för deras outtröttliga och engagerade arbete med att göra Lunds universitets 350-årsjubileum till den stora framgång det har blivit. Diplomet överlämnades vid avstampsceremonin i universitetshusets aula den 28 januari. Prissumman och individuella diplom delades ut till Göran Bexell, Carina Jensen, Lollo Pierce och Cecilia Schubert (frånvarande) vid en prismiddag den 4 februari tillsammans med styrelsen på Grand Hotell.

LUHS pris bygger på en donation år 1977 av Sven Håkan Olssons hustru Birgit, som önskade vara anonym fram till sin död. Birgit Olsson avled under hösten.

Universitetshistoriska museet

Universitetsmuseet på Kulturen stängdes med Finissage den 18 mars efter ett intressant program, som återgav huvuddragen i museets historia. Bengt Olle Bengtsson ansvarade för programmet och inledde tillsammans med Anders Jonsson från Kulturen. Fredrik Tersmeden och Hjärdis Kristenson medverkade med intressanta presentationer.

LUNDS UNIVERSITETSHISTORISKA SÄLLSKAP (LUHS)

Långt gångna planer på en ny universitetshistorisk utställning i Kungshuset efter dess renovering, oimintetgjordes plötsligt genom ett rektorsbeslut i december 2017. Lunds universitetshistoriska sällskap har reagerat med förvåning och besvikelse på rektors beslut att avbryta det långt drivna arbetet med att i Kungshuset bygga upp ett besökscentrum med ett universitetsmuseum. I en skrivelse från LUHS styrelse framförde styrelsen sin oro inför utvecklingen och erinrade om några av förutsättningarna för en högkvalitativ utställningsverksamhet i universitetshuset. Det har i ett rektorsbeslut under våren fastställts att det ska finna en universitetshistorisk utställning i universitetshuset. Vicerektor Bo Ahrén leder en referensgrupp för universitetshusets utställningar, där Björn Magnusson Staaf och Göran Larsson ingår. I referensgruppen finns bl.a. även Per Karsten och Patrick Amsellem.

Övrigt

Två hedersmedlemmar har under året gått bort. Initiativtagaren till och drivkraften bakom Lunds universitetshistoriska sällskap (LUHS) och Stiftelsen Lunds Universitetshistoriska Museum (LUHM), professor emeritus Håkan Westling, avled den 12 mars. Sällskapet och museistiftelsen hedrade honom med en gemensam krans vid begravningen den 4 maj. Håkan Westlings sista bok ”Mossiga minnen” kom från trycket i maj månad.

Hedersmedlemmen Ingvar Kamprad gick bort den 27 januari och hedrades med en summa pengar till Fru Berta Kamprads Cancerstiftelse.

En ny presentationsfolder har tagits fram för att underlätta information och rekrytering av nya medlemmar. En ny hemsida som speglar foldern håller på att utvecklas. www.luhs.se

De medlemmar som har meddelat sin epostadress har fått påminnelse digitalt om medlemsmöten och årsboksutlämning. Alla medlemmar som har epostkonto uppmanas att skicka sin epostadress till den nya funktionsadressen info@luhs.se eller till matrikelansvarig, inga.elding@bahnhof.se om de inte redan gjort så.

Medlemsutveckling och medlemsavgift

Sällskapet hade i slutet av året 679 betalande medlemmar, varav 38 nya medlemmar, samt två hedersmedlemmar.

Årsavgiften 2018 var 200 kronor, efter en höjning i enlighet med beslut av föregående årsmöte.

Styrelse, revisorer och valberedning

Styrelseledamöter fr. o. m. årsmötet den 22 mars var Ulf Körner (ordf.), Thomas Kaiserfeld (vice ordf.), Boel Billgren (sekr.), Birgit Segner (kassör), Inga Elding (matrikelansvarig), Lars Haikola, Gunnel Holm, Magnus Jerneck (nyval), Hjärdis Kristenson, Göran Larsson, Maria Lindh (nyval), Björn Magnusson Staaf, Peter Nilsson-Ehle och Fredrik Tersmeden (nyval).

Ordförande fram till årsmötet i mars var Charlotte Erlanson-Albertsson. Avgående ledamöter var Sven-Åke Lennung och Ann Numhauser-Henning.

Styrelsen höll under året sex protokollförda sammanträden.

Revisorer var f.d. akademiräntmästare Ann-Kristin Mattsson och professor em. Hans Ryde, revisorssuppleanter var donationschef Klemens Ganslandt och professor Nils Dencker.

Valberedning har sedan årsmötet varit Charlotte Erlanson-Albertsson (sammanställande), Göran Bexell och Lynn Åkesson.